

22.8.2016

Oikeusministeriö
Aalto Mari
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Uudelleen laaditun maksukyvyttömyysasetuksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset

HEL 2016-007800 T 03 00 00

Helsingin kaupungin talous- ja velkaneuvonta lausuu työryhmän mietinnöstä seuraavaa:

Esityksen tarkoituksena on muuttaa kansallista lainsäädäntöä yhteensopivaksi Euroopan unionin uudelleen laaditun maksukyvyttömyysasetuksen kanssa. Uuden asetuksen soveltamisalaa on laajennettu koskemaan myös konkurssia, yrityssaneerausta sekä yksityishenkilön velkajärjestelyä. Uusi asetus edellyttää täten muutoksia konkurssilakiin, yrityssaneerauslakiin sekä yksityishenkilön velkajärjestelylakiin.

Lausumme ainoastaan yksityishenkilön velkajärjestelylakiin sekä sitä kautta talous- ja velkaneuvonnan toimintaedellytyksiin vaikuttavista seikoista, emmekä ota kantaa yrityssaneeraus- tai konkurssilainsäädäntöön ehdotettuihin muutoksiin.

Merkittävin ja hankalimpia tulkintatilanteita mahdollisesti aiheuttava muutos velkajärjestelyasioiden osalta on nähdäksemme se, että uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen mukaan jatkossa ei enää edellytetä, että yksityishenkilön velkajärjestelyä hakevan velallisen kotipaikan on oltava Suomessa, vaan riittävää on, että velallisen asetuksessa määritelty pääintressien keskus on Suomessa. Yksityishenkilön velkajärjestelylain 2 § 1 momenttia siis ehdotetaan muutettavaksi tämän mukaisesti.

Työryhmä ei ole esittänyt muutoksia lakiin talous- ja velkaneuvonnasta, eikä myöskään mietinnössään ottanut kantaa asetuksen vaikutuksista talous- ja velkaneuvontatyöhön. Koska talous- ja velkaneuvontatyö on vahvasti sidoksissa velkajärjestelylakiin, velkajärjestelylakiin tehtävät muutokset väistämättä vaikuttavat myös itse talous- ja velkaneuvontatyöhön.

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

22.8.2016

Talous- ja velkaneuvontaa ohjaa laki talous- ja velkaneuvonnasta (4.8.2000/713), jonka 2 §:ssä säädetään talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä. Aluehallintovirasto vastaa talous- ja velkaneuvonnan riittävästä saatavuudesta ja tekee palveluntuottajien kanssa toimeksiantosopimukset. Ensisijaisesti kunta on velvollinen järjestämään talous- ja velkaneuvontaa kunnassa asuville henkilöille (palveluntuottajana voi myös olla kuntainliitto tai kolmannen sektorin palveluntuottaja)

Kunnassa asuminen on ainakin Helsingin talous- ja velkaneuvonnassa pääsääntöisesti määritelty väestötietojärjestelmän asuinpaikkatietojen perusteella. Mikäli asiakkaaksi pyrkivän henkilön kotikunta ei ole Helsinki, ei häntä pääsääntöisesti ole voitu ottaa asiakkaaksi, vaan hänet on ohjattu omaan kotikuntaansa.

Säännös siitä, että yksityishenkilön velkajärjestelyä hakevan kotipaikan ei tarvitse jatkossa olla Suomessa, vaan riittävää on, että hakijan pääintressien keskus on Suomessa vaikuttaa myös talous- ja velkaneuvonnan kenttään, ja on omiaan vaikeuttamaan ja hämärtämään määrittelyä siitä, kenelle talous- ja velkaneuvontapalveluja voidaan kohdistaa. Määrittelyllä on myös kunnalle taloudellisia vaikutuksia, koska talous- ja velkaneuvontapalvelujen rahoittaminen jaetaan kunnan ja valtion kesken.

Näkemyksemme mukaan tulisi talous- ja velkaneuvontalakea tarkastella uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen johdosta, ja miettiä mahdollisia tähän lakiin tarvittavia tarkennuksia.

Maksukyvyttömyysasetuksen soveltamisalan laajeneminen yksityishenkilön velkajärjestelyyn tarkoittaa myös sitä, että talous- ja velkaneuvojien tulee saada riittävä koulutus pystyäkseen arvioimaan, millaisissa tapauksissa velkajärjestelylain sijasta tuleekin sovellettavaksi EU-maksukyvyttömyysasetus. EU-lainsäädäntö poikkeaa suuresti kansallisesta lainsäädännöstä, eikä talous- ja velkaneuvojilta tähän mennessä ole edellytetty EU-lainsäädännön tuntemusta. Talous- ja velkaneuvonnassa tulee olla tieto ja osaaminen, voidaanko talous- ja velkaneuvontaa antaa asiakkaaksi hakeutuvalla henkilöllä. Tämä on tärkeää siksi, että vältetään tilanteet, joissa henkilölle haetaan velkajärjestelyä, ja käräjäoikeus toteaa, että oikeuspaikka on väärä, eikä ota hakemusta käsitteilyyn.

Varsinkin pääkaupunkiseudulla, josta on lyhyt matka esimerkiksi Vieroon, ja jossa jo nyt on paljon virolaista työvoimaa, voi tulla eteen tilanteita, joissa esim. virolaiset toiminimiyritykset haluavat hakeutua Suomessa velkajärjestelyyn uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen mahdollistamana, ja kotipaikka kontra pääintressien keskuspaikka tulevat pohdittaviksi.

22.8.2016

Pykäläkohtaiset kommentit ehdotetuista muutoksista velkajärjestelylakiin:

VJL 1§ Lain tarkoitus ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Ehdotetun uudistuksen myötä velkajärjestelyasiassa sovellettaisiin velkajärjestelylain sijasta maksukyvyttömyysasetusta, jos asiassa on maksukyvyttömyysmenettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitettu liittyä toiseen jäsenvaltioon, johon asetusta sovelletaan.

Esityksen mukaan pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, johon otettaisiin luonteeltaan informatiivinen säännös siitä, milloin velkajärjestelyn sijasta sovelletaan maksukyvyttömyysasetusta.

Talous- ja velkaneuvojen kannalta uusi säännös tarkoittaa sitä, että maksukykyasetus olisi tunnettava niin hyvin, että voidaan arvioida, milloin sovellettavaksi tulee velkajärjestelylaki ja milloin sen sijaan sovellettaisiin maksukyvyttömyysasetusta. Talous- ja velkaneuvojan toimenkuva ei ole edellyttänyt EU-lainsäädännön tuntemusta, joten tämän seikan arvioiminen vaatii koulutusresursseja.

VJL 2 § Soveltamisala

Tähän asti velkajärjestely on voitu myöntää henkilölle, jonka kotipaikka on Suomessa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että järjestely voitaisiin myöntää henkilölle, jonka pääintressien keskus on Suomessa.

Laisa Talous- ja velkaneuvonnasta (4.8.2000/713) määritellään, että talous- ja velkaneuvontapalvelu järjestetään ensisijaisesti niin, että kunta (tai muu palveluntuottaja) sitoutuu huolehtimaan ao. palveluiden järjestämisestä kunnassa (toimeksiantoalueella) asuville henkilöille. Lakia talous- ja velkaneuvonnasta tulee tarkastella tämän ehdotetun muutoksen pohjalta.

54§ Saatavien ilmoittamisen kieli ja käännökset

Pykälää muutettaisiin siten, että velan määrä (saldotodistukset) voidaan ilmoittaa suomen ja ruotsin kielen lisäksi myös englanninkielisinä. Mikäli saldotodistukset ovat muulla kielellä, velkojaa on pyydettävä toimittamaan ilmoituksestaan käännös jollekin näistä kielistä.

Vaikkakaan talous- ja velkaneuvojilta ei sinänsä edellytetä englanninkielen hallintaa, emme koe, että englanninkielisten saldotodistusten tulkinta aiheuttaisi ylitsepääsemättömiä hankaluuksia talous- ja velkaneuvonnan toimipisteissä.

87 § velkajärjestelyrekisteri

22.8.2016

Velkajärjestelyrekisteriä koskevista säännöksistä säädettäisiin oma lainsäädäntönsä. Nykytilanteessa rekisterisäännökset ovat velkajärjestelyasetuksen (58/1993) 7 §:ssä. Muutoksen yhtenä perusteena on se, että perustuslain 10 § 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään lailla. Muutokset ovat luonteeltaan lähinnä lakitekniisiä, suuria asiasisällöllisiä muutoksia esitykseen ei sisällyne.

Helsingin kaupungin talous- ja velkaneuvonnalla ei ole huomautettavaa velkajärjestelyrekisterin osalta.

Yhteenveto:

Jotta talous- ja velkaneuvonnassa voitaisiin turvata asiakkaille asian-
tunteva ja sujuva palvelu jatkossakin, toivoisimme, että ne esityksen
kohdat, joilla on suoranaista tai epäsuoraa vaikutusta talous- ja velka-
neuvojen työhön, otettaisiin huomioon lainsäädäntömuutoksissa, ja en-
nen kaikkea siten, että valtakunnallisesti suunniteltaisiin talous- ja vel-
kaneuvontakentälle riittävä koulutus valmistautumiseksi tuleviin muu-
toksiin.

Lisätiedot

Satu Sjöblom, talous- ja velkaneuvoja, puhelin: 310 42688
satu.sjoblom(a)hel.fi

Juha Jolkkonen
va. virastopäällikkö

Maarit Sulavuori
vs. osastopäällikkö